

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței
Judecători

Valeriu Doagă
Sveatoslav Moldovan, Iuliana Oprea

judecând recursul declarat de Lisnic Oleg, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată a lui Lisnic Oleg împotriva lui Condrea Angela cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și a relațiilor de concubinaj,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, prin care a fost restituită cererea de apel,

CONSTATĂ:

La 29 decembrie 2014, reclamantul Lisnic Oleg s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Condrea cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și a relațiilor de concubinaj.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2015, acțiunea înaintată de către Lisnic Oleg a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea acestei hotărâri, la 04 decembrie 2015, Lisnic Oleg, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2015, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, nu s-a data curs cererii de apel declarată de către Lisnic Oleg, apelantului fiindu-i acordat termen pentru a prezenta cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat pînă la data de 19.05.2016, ora 12:00.

Nefiind de acord cu încheierea emisă, apelantul Lisnic Oleg a contestat-o cu recurs, solicitând casarea parțială a încheierii Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016 cu scutirea parțială a apelatului de la plata taxei de stat și remitere cauzei pentru examinare în fond.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, a fost respins recursul declarat de către Lisnic Oleg și a fost menținută încheierea instanței de apel.

În ședința de judecată apelantul Lisnic Oleg și reprezentantul acestuia avocatul Hriplivaia Valentina nu s-au prezentat deși au fost legal înștiințați despre data, locul și ora ședinței de judecată, fapt ce se confirmă prin avizele de recepție și recipisa anexată la materialele cauzei.

Reprezentantul intimatului Angela Condrea, în ședința instanței de apel a solicitat restituirea cererii de apel din motiv că apelantul nu a lichidat neajunsurile în termenul stabilit de către instanță.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, a fost restituită cererea de apel depusă de apelantul Lisnic Oleg, pe motiv că nu au fost lichidate neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016 și anume, nu au fost prezentate dovada achitării taxei de stat și cererea de apel motivată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, menționând că apelantul, fără motive întemeiate, în termenul stabilit de instanță, nu a lichidat neajunsurile indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2016.

Considerând ilegală încheierea în cauză, la 24.11.2016, Lisnic Oleg a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016 cu restituirea cauzei la faza primirii cererii de apel.

În motivarea recursului recurentul a invocat netemeinicia încheierii contestate, menționând că, instanța de apel i-a încălcat drepturile prin faptul că a emis încheierea din 09.11.2016 în lipsa sa.

Potrivit art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu criticile invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ consideră recursul neîntemeiat și pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să-l respingă și să mențină încheierea.

Încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor referitoare la temeiul de restituire a cererii de apel – motiv pentru care de către Colegiu este considerată legală și întemeiată.

Potrivit art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, Colegiul constată că, apelantul la depunerea apelului împotriva hotărîrii Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 11 noiembrie 2015, nu a prezentat apelul motivat și nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, iar instanța de apel prin încheierea din 31.03.2016 nu a dat curs cererii de apel, apelantului fiindu-i acordat un termen până la data de 19.05.2016, ora 12:00, pentru lichidarea neajunsurilor apelului. Încheierea în cauză a fost atacată cu recurs și menținută în vigoare prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, în acest sens acordând apelantului un termen suplimentar până la 09.11.2016 pentru a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

La adoptarea încheierii recurate instanța de apel a aplicat prevederile art. 369 alin. (1) CPC, adică a restituit cererea de apel, deoarece apelantul nu a îndeplinit în

termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) CPC.

Astfel, Colegiul constată legalitatea încheierii recurate, deoarece apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel, în speță nu a prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat.

Potrivit art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Constată Colegiul că, încheierea din 31.03.2016, a fost remisă în adresa apelantului la 04.04.2016 (f.d. 107), reprezentantul legal al apelantului a făcut cunoștință cu materialele dosarului la data de 19.04.2016, conform cererii și recipisei anexate la materialele dosarului (f.d. 108, 109). Încheierea Curții de Apel Chișinău din 31.03.2016 a fost atacată cu recurs de către apelant, fiind însă menținută în vigoare prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, în acest sens acordând apelantului un termen suplimentar pentru a prezenta apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat.

Prin urmare, dreptul apelantului Lisnic Oleg de a prezenta apelul motivat și dovada achitării taxei de stat, a expirat la data de 09.11.2016, data fixată pentru ședința de examinare a apelului.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (1) CPC, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(2) Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură poate fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În acest sens, instanța de apel corect a conchis că, apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea ori interpretarea viciată a prevederilor legii.

Colegiul consideră lipsită de consistență afirmația recurentului cum că, prin emiterea încheierii din 09.11.2016 în lipsa sa, instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil și cel de acces liber la justiție.

În acest sens, Colegiul constată că, încheierea din 31.03.2016, a fost remisă în adresa apelantului la 04.04.2016 (f.d. 107), reprezentantul legal al apelantului a făcut cunoștință cu materialele dosarului la data de 19.04.2016, conform cererii și recipisei anexate la materialele dosarului (f.d. 108, 109). Mai mult, menținîndu-se în vigoare încheierea Curții de Apel Chișinău din 31.03.2016 prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08 iunie 2016, termenul pentru a prezenta apelul motivat și dovada de

plată a taxei de stat a fost prelungit suplimentar pînă la data de 09.11.2016, data ședinței de examinare a apelului înaintat de către Lisnic Oleg.

Totodată, reține Colegiu că, pentru ședința de judecată din 09.11.2016, instanța de apel a expediat citație apelantului Lisnic Oleg și reprezentantului său legal (f.d. 139), aceasta fiind recepționată de reprezentantul legal al apelantului la data de 05.10.2016, conform avizului de recepție (f.d. 142), acesta din urmă a mai făcut cunoștință cu materialele dosarului la data de 20.09.2016 și la data de 03.11.2016 conform cererilor și recipisei anexate la dosar (f.d. 138, 145, 146).

Cu toate acestea, constată Colegiul că, nici apelantul, nici reprezentantul său legal nu s-au prezentat în ședința instanței de apel din 09.11.2016 deși au fost legal înștiințați despre data, locul și ora ședinței de judecată, apelantul-recurent nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel și instanței de recurs și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat, deși a avut la dispoziție timp suficient pentru a lichida neajunsurile respective.

În aceeași ordine de idei, Colegiul specifică că instanța de apel nu a îngădit dreptul apelantului Lisnic Oleg de acces liber la justiție și a întreprins toate măsurile posibile în vederea aducerii la cunoștința apelantului și reprezentantului legal al acestuia a actelor procedurale, citînd apelantul la adresa indicată în cererea de apel și expediind încheierile instanțelor la aceeași adresă.

Sub aceste aspecte Colegiul notează că, CtEDO în jurisprudența sa, promovează cu consecvență cu titlu de principiu, obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*Van Ham versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007*).

Subsidiar, Colegiul apreciază că apelantul era obligat să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunii lui, avînd în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

În acest context, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel, or apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile de a înlătura neajunsurile la cererea de apel, respectiv, acțiunile apelantului reprezintă o încălcare a prevederilor legale imperative.

Aceste norme juridice poartă un caracter imperativ, fapt ce impune instanța de apel la obligația de restituire a cererii de apel în cazul în care apelantul, în interiorul termenului fixat, nu a prezentat dovada că a înlăturat neajunsurile.

Remarcă Colegiul că, potrivit art. 61 CPC, (1) părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, este cert stabilit că, în interiorul termenului fixat, apelantul nu a înlăturat neajunsurile apelului și nu a prezentat în cancelaria Curții de Apel Chișinău actele impuse de lege.

La caz, Colegiul notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere obligația părților de a se conforma dispozițiilor instanței de apel, sub sancțiunea restituirii apelului.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată netemeinicia motivelor invocate de către recurent în cererea de recurs.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) CPC al RM, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de Lisnic Oleg.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Lisnic Oleg împotriva lui Condrea Angela cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate și a relațiilor de concubinaj.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Sveatoslav Moldovan

Iuliana Oprea